

РЕШЕНИЕ

№ 29749

гр. София, 24.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в
публично заседание на 22.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2505** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда чл. 203 и следващите от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Д. И. И., ЕГН: [ЕГН] от [населено място], чрез адв. Г., със съдебен адрес: [населено място], [улица], [жилищен адрес] е предявил иск срещу Национален осигурителен институт със седалище в [населено място] за заплащане на сумата от 2 000 евро на правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за претърпени вреди от първия незаконосъобразен акт – Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. Претендира и законната лихва върху сумата, считано от 03.12.2021 г., до окончателното изплащане.

Ищецът твърди, че с посоченото разпореждане неправилно е определен осигурителния стаж и доход на ищеца, поради което е посоченият акт е отменен от съда, а в следствие на незаконосъобразните действия на ответника е бил принуден да участва в три съдебни производства – две пред Административен съд София – град (АССГ) и едно пред Върховния административен съд (ВАС). В резултат на незаконосъобразните актове претърпял значителни неимуществени вреди, изразяващи се в продължително психическо напрежение и тревожност, постоянна правна несигурност относно пенсионните му права, значителна загуба на лично време, необходимост от многократни жалби, становища и явявания, чувство за безпомощност пред администрация, която не изпълнява съдебни указания, накърняване на доверието му в държавните институции, като твърди, че интензитетът на преживените страдания надвишава нормалните негативни емоции, характерни за обичайното административно производство. Изтъква, че вредите са пряка и непосредствена последица от отменените административни

актове, а увреждането е започнало от 03.12.2021 г. , когато е постановен първият незаконосъобразен акт. Позовава се на съдебна практика на ВАС.

С допълнителна молба от 19.03.2026 г. в изпълнение на Определение от 09.03.2026 г. по настоящото дело са представени заверени копия на следните писмени доказателства – Решение № 9317/31.07.2024 г на ВАС, Решение № 36633/06.11.2025 г. на АССГ, Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на ТП на НОИ, Решение № 21523-21-9/15.01.2025 г. на ТП на НОИ.

Ответникът - Национален осигурителен институт (НОИ), представляван от управителя В. К. – Н., чрез юрк. Е. В., представя отговор на искова молба, с който оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Ответникът счита, че в случая не се касае за незаконосъобразно действие или бездействие по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ, доколкото при отпускане на лична пенсия осигурителният стаж се зачита въз основа на представените от заявителя на пенсия удостоверителни документи и пенсионният орган се произнася с нарочен административен акт – разпореждане – касае се за юридическо или правно действие. Ответникът счита за неоснователни и недоказани твърденията на ищеца за претърпени неимуществени вреди, като изтъква, че разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на ръководител по „Пенсионно осигуряване“ /ПО/ не е приключил с влязъл в сила съдебен акт – налице е неразрешен административноправен спор по засегнато материално право, поради което е невъзможно да се прецени наличието на причинно-следствена връзка между отменения акт и твърдените имуществени вреди, както и че от страна на ищеца не са представени доказателства в тази посока. Изтъква, че пенсионните права се преценяват от пенсионния орган в пенсионното производство въз основа на изискуемите от закона доказателства за удостоверяване на осигурителен стаж и осигурителен доход, съгл. чл.40 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) и при представяне на нередовни удостоверителни документи право на пенсионния орган, с оглед предоставените му правомощия е да не ги зачете за годни доказателства за трудов/осигурителен стаж. Счита още че твърдението за правна несигурност относно пенсионните му права е неоснователно, тъй като исканата пенсия е била отпусната и се изплаща регулярно от 11.06.2021 г., като водения съдебен спор касае само размера на пенсията, а не правото на такава, като след приключване на съдебния спор по отношение на разпореждането от 30.08.2021 г. и в зависимост от съдебното решение ще се прецени дали същото ще има значение за промяна на размера на пенсията.

Към отговора на исковата молба са представени следните писмени доказателства в заверено копие - Трудова книжка на Д. И. И., Заявление вх.№ 2113-21-3901/11.06.2021 г. на Д. И. за отпускане на пенсия, Разпореждане № [ЕГН]/30.08.2021 г. на длъжностното лице по ПО, Справка за пенсионер към 01.05.2026 г. по ЕГН — извлечение от информационната система на НОИ; Решение № 26581/06.08.2025 г. на АССГ по адм. д. № 10138/2024 г.

В съдебно заседание ищецът Д. И. И. се явява лично и се представлява от адв. Г., която моли съда да уважи изцяло исковата претенция и претендира адвокатски хонорар. Представя писмени бележки и списък на разноските.

Ответникът - Национален осигурителен институт в съдебно заседание се представлява от юрк. В., която моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан, по съображенията изложени в отговора на исковата молба. Претендира юрисконсултско възнаграждение, съгласно минималните размери по Наредбата за правна помощ и представя писмени бележки.

Софийска градска прокуратура се представлява от прокурор К., който дава заключение за основателност на иска, а относно размера счита, че следва да се съди по справедливост и спрямо събраните по делото доказателства.

Административен съд София-град, като обсъди доказателствата по делото, ведно с доводите и възраженията на страните, от фактическа и правна страна приема следното:

Предявена е искова молба от Д. И. И., ЕГН: [ЕГН] срещу Национален осигурителен институт за заплащане на сумата от 2 000 евро за претърпени вреди от следния незаконосъобразен акт - Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. (л. 83) на длъжностно лице по Пенсионно осигуряване, като ищецът посочва, че с него неправилно му е определен осигурителен стаж и доход.

От данните по делото се установява, че на 27.12.2018 г. Д. И. И. е подал Заявление № 2113-21-11685 за лична пенсия за ОСВ.

На 26.02.2019 г. с Разпореждане № [ЕГН]/16 е отказано отпускане на лична пенсия за ОСВ, поради неизпълнени условия на чл. 69б, ал. 1 КСО и чл. 68, ал. 1 и 2 КСО.

На 23.05.2019 г. с Решение № 2153-21-155 от на директора на ТП на НОИ С.-град, жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН]/16 от 26.02.2019 г. на Д. И. е оставена без уважение като неоснователна. Решението не е ожалвано и е влязло в сила на 16.07.2019 г.

На 11.06.2021 г. със Заявление № 2113-21-3901 Д. И. И. е направил ново искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б КСО.

С Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на длъжностното лице по ПО пенсия за осигурителен стаж и възраст е отпусната от 11.06.2021 г. Въз основа на представените от заявителя документи и данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО в Регистъра на осигурените лица (РОЛ) е зачетен осигурителен стаж в размер на 12 години 08 месеца и 23 дни от първа категория труд и 15 години, 8 месеца и 21 дни от трета категория труд, и общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория по реда на чл. 104 КСО – 36 години, 11 месеца и 9 дни.

На 16.11.2021 г. с жалба с вх. № 1023-40-182#9 и 1012-21-1742 Д. И. е обжалвал Разпореждане № [ЕГН]/30.08.2021 г. пред горестоящия административен орган.

На 03.12.2021 г. с Решение № 2153-21-293, директора на ТП на НОИ С.-град оставя без разглеждане жалбата му в частта, касаеща стаж като курсант и стаж в Сдружение „Българска фондация по кендо“, като недопустима, а в останалата ѝ част я оставя без уважение, като неоснователна. След обжалване на Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град е постановено Решение № 6175/20.10.2023 г. на АССГ по адм. дело № 289/2022 г., с което жалбата на Д. И. И. е отхвърлена.

Съдебното решение на АССГ е отменено с Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС по адм. дело № 450/2024 г. като е отменено и Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град и преписката е върната за ново произнасяне.

В мотивите на Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС е посочено, че за Ръководителя на ТП на НОИ единствената възможност да остави жалбата без разглеждане е да е налице някое от основанията по чл. 88 ал. 1 АПК, като основанийето по чл.27, ал.2,т.1 АПК не е между изброените, нито в главата има препратка към производството за издаването на индивидуалния административен акт пред долустоящия орган, поради което незаконосъобразно органът е оставил без разглеждане жалбата в частта, касаеща „стаж като курсант и стаж в Сдружение „Българска фондация по кендо“, като недопустима, поради което Решение № 2153-21-293 от 03.12.2021 г. е отменено изцяло, а преписката е изпратена за произнасяне по жалбата на И. в пълния ѝ обем.

На 20.09.2024 г. с Решение № 2153-21-235 на директора на ТП на НОИ С.-град, е оставена без уважение жалбата на И. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване. Това решение е обжалвано пред съда, като с Решение № 26581 от 6.08.2025 г. на АССГ по адм. д. № 10138/2024 г. жалбата на И. е отхвърлена. Така постановеното съдебно решение е обжалвано пред ВАС, по което е образувано адм. дело № 11242/2025 г. по описа на съда. Към датата на постановяване на настоящото решение делото е насрочено за открито съдебно заседание на 22.10.2026 г.

На 20.12.2021 г. Д. И. е подал Заявление с вх. № 1023-21-1962#1 за изменение на личната му

пенсия за ОСВ.

На 03.06.2022 г. с Разпореждане № [ЕГН]/4 личната пенсия на лицето е изменена по реда на чл. 99 КСО от 20.12.2021 г., като е зачетен осигурителен стаж във фирма „Велолукс“ ООД за периода 01.01.2003 г. до 30.06.2006 г. по заверена на 19.08.2021 г. (след датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия) осигурителна книжка, като осигурителния стаж на лицето е определен в размер на 12 години 08 месеца и 23 дни от първа категория труд и 17 години 03 месеца и 12 дни от трета категория труд, като след превръщане по чл. 104 КСО е определен общ стаж от трета категория – 38 години 06 месеца и 00 дни.

С последващи заявления Д. И. е отправял искания за промяна на зачетения му осигурителен стаж с твърдения, че същият е определен в по-нисък размер, за зачитане допълнително на осигурителен стаж от „Кооперация Информационно общество“ ЕООД за периода 02.01.2029 г. – 15.03.2021 г. и изменение и преизчисление на пенсията.

На 23.11.2022 г. с уведомително писмо изх. № 1023-21-2149#1 на длъжностното лице по ПО Д. И. е уведомен, че след извършени проверки не е установено неправилно зачитане на осигурителния му стаж.

На 20.12.2022 г. с жалба вх. № 1012-21-4129 Д. И. е възразил срещу размера на зачетения му стаж от трета категория с твърдения, че с прибавянето на стаж от 3 години и 6 месеца при „Велолукс“ ООД, общият размер на стажа от трета категория труд е 40 години 05 месеца и 09 дни. Според жалбоподателят се касае за допусната очевидна фактическа грешка (ОФГ).

На 07.02.2023 г. с Разпореждане № [ЕГН]/10 на длъжностното лице по ПО е постановен отказ да се измени личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на Д. на основание чл. 99, ал. 1, т. 1 КСО, поради непредставяне на нови доказателства за осигурителен стаж.

На 23.02.2023 г. с жалба 1012-21-217, допълнена с жалба вх. № 1012-21-217#1 от 27.02.2023 г. Д. И. е оспорил Разпореждане № [ЕГН]/10/07.02.2023 г. на длъжностното лице по ПО.

На 07.04.2023 г. с Определение № 2153-21-84 на директора на ТП на НОИ – С.-град, производството е спряно, на основание чл. 54, ал. 1, т. 5 АПК, до влизане в сила на решение по адм. дело № 289/2022 г. на АССГ.

На 15.01.2025 г. с Решение № 2153-21-9 на директора на ТП на НОИ - С.-град, на основание чл. 55 АПК и чл. 117, ал. 3 КСО е възобновено производството по жалба 1012-21-217 от 23.02.2023 г., допълнена с жалба вх. № 1012-21-217#1 от 27.02.2023 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/10/07.02.2023 г. на длъжностното лице по ПО, като същите са оставени без уважение като неоснователни. Решението на директора на ТП на НОИ – С. – град е обжалвано по съдебен ред пред Административен съд София – град, по което е образувано административно дело № 3930/2025 г.

С Решение № 3663 от 06.11.2025 г. по адм. дело № 3930/2025 г. на АССГ, влязло в сила, е отменено Решение № 2153-21-9/15.01.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С.-град и преписката е върната на директора на ТП на НОИ за ново произнасяне при спазване задължителните указания на съда по тълкуване и прилагане на закона. Съдът е приел от правна страна, че Решение № 2153-21-9 на директора на ТП на НОИ - С.-град е издадено при липса на процесуални предпоставки за възобновяване, при непълно приложение на чл. 98 и чл. 99 КСО и в противоречие с изискванията на чл. 35, чл. 55 АПК и чл. 99, ал. 1 КСО. С тези мотиви съдът е изпратил преписката на административния орган за ново произнасяне, след влизане в сила на Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. или разрешаване с влязъл в сила административен акт на въпроса за първоначалното определяне на продължителността на осигурителния стаж на Д. И. И.. Съдът е посочил още, че макар формално решението по адм. дело № 289/2022 г. да е приключило с влязъл в сила съдебен акт, с него спорът не е разрешен по същество, а преписката е върната на административния орган

за ново разглеждане, което изключва възможността да се приеме, че производството е окончателно приключило.

В хода на настоящото дело в съдебно заседание от 22.06.2026 г. по искане на ищеца е разпитан свидетелят М. Т. М., която твърди, че познава ищеца от повече от 10 години и няма родствена връзка с него, заедно ходят на планина, имат общи интереси, свързани с планинарство, нямат юридически връзки. Заявява, че ищецът е започнал да качва очно налягане, да качва и артериално налягане от всички притеснения със съдебните производства и е стигнал до лекарства, имал е изменение в поведението, нервност, особено в периодите, в които има дела и обжалване, както и че не знае дали е представляван от адвокат по тези производства. Свидетелят М. заявява, че няколко години са живели заедно.

При преценката за допустимост на исковата претенция на основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ съдът съобрази следното:

По делото се установи, че с Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на длъжностното лице по ПО пенсия за осигурителен стаж и възраст е отпусната от 11.06.2021 г., потвърдено с Решение № 2153-21-293/ 03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град. След обжалване на Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град е постановено Решение № 6175/20.10.2023 г. на АССГ по адм. дело № 289/2022 г., с което жалбата на Д. И. И. е отхвърлена. Съдебното решение на АССГ е отменено с Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС по адм. дело № 450/2024 г., като е отменено и Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град и преписката е върната за ново произнасяне.

Наред с това, на 15.01.2025 г. с Решение № 2153-21-9 на директора на ТП на НОИ - С.-град, на основание чл. 55 АПК и чл. 117, ал. 3 КСО е възобновено производството по жалба на ищеца срещу Разпореждане № [ЕГН]/10/07.02.2023 г. на длъжностното лице по ПО, като същите са оставени без уважение като неоснователни. Решението на директора на ТП на НОИ – С. – град е обжалвано по съдебен ред пред Административен съд София – град, по което е образувано административно дело № 3930/2025 г. С Решение № 3663 от 06.11.2025 г. по адм. дело № 3930/2025 г. на АССГ, влязло в сила, е отменено Решение № 2153-21-9/15.01.2025 г. на директора на ТП на НОИ - С.-град и преписката е върната на директора на ТП на НОИ за ново произнасяне при спазване задължителните указания на съда по тълкуване и прилагане на закона

Доколкото исковата претенция е на основание отменени като незаконосъобразни следните актове - Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. и на Разпореждане № [ЕГН]/10/07.02.2023 г. на длъжностното лице по ПО, то съдът счита, че същата е формално допустима на основание чл. 204, ал. 1 АПК, а правното основание е чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Разгледана по същество, предявената претенция за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е неоснователна и недоказана.

Исковите за обезщетения за вреди от неимуществен характер, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи или длъжностни лица в тях се разглеждат от административния съд по реда на чл. 203 и сл. от АПК, към който препраща и чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ. Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК, за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ, т. е. налага се изводът, че кодексът не урежда материалноправния режим на отговорността. За неуредените процесуални въпроси се прилагат разпоредбите на АПК, съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ, респ. ГПК по силата на препращащата разпоредба на чл. 144 от АПК.

Съгласно разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ урежда материалноправния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към гражданските закони - § 1 от заключителните разпоредби на ЗОДОВ. Искът по глава единадесета от АПК е

граждански, основаващ се на фактическия състав на непозволеното увреждане, независимо от това дали вредите са причинени виновно от длъжностните лица. С оглед на това, отговорността следва да бъде характеризирана като гаранционно-обезпечителна. Във фактическия ѝ състав се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно разпоредбата на чл. 204, ал. 1 от АПК, когато вредите са причинени от незаконосъобразен акт, както се твърди в настоящия казус, незаконосъобразността следва да е установена по надлежния ред, а именно с влязло в сила съдебно решение или решение на горестоящ административен орган.

Следователно, за да възникне право на обезщетение за ищеца е необходимо същият да докаже наличието на следните кумулативни предпоставки: настъпила вреда в правната му сфера, която включва реално причинени вреди и пропуснати ползи, незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или на длъжностно лице на държавата или на общината, вредата да е настъпила в резултат на това незаконосъобразно действие и/или бездействие, да е настъпила при или по повод изпълнение на административна дейност.

Отговорността по предявения иск по чл.1 от ЗОДОВ на държавата е обективна отговорност за вредите, причинни от чужди незаконни действия/в конкретния случай на административния орган, издал отмененото разпореждане/или бездействия при или по повод изпълнението на възложената им административна дейност. Необходимо е също така наличието на пряка и непосредствена причинна връзка между постановения незаконен административен акт, действие и/или бездействие и настъпилата вреда. Липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав е пречка за реализиране на отговорността на държавата по реда на чл.1 от ЗОДОВ.

За да се претендира обезщетение от незаконосъобразен административен акт или от действия или бездействия на административен орган обаче, е необходимо да е налице приключило административното производство по издаване на акта, което в случая по настоящото дело не е налице. Макар и формално с Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС по адм. дело № 450/2024 г. да е отменено Решение № 2153-21-293/03.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е оставена без разглеждане жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г., то в случая преписката е върната за ново разглеждане с дадени задължителни указания от страна на върховната съдебна инстанция. Видно от мотивите на съдебното решение, незаконосъобразно ръководителя на ТП на НОИ е оставил без разглеждане жалбата в частта, касаеща „стаж като курсант и стаж в Сдружение

„Българска фондация по кендо““, като недопустима, поради което се дължи произнасяне в пълния обем по материалноправния спор, а именно - налице ли са условията по чл. 69б, ал. 1 от КСО и чл. 68, ал. 1-2 КСО относно периодите от 01.09.1976 до 30.09.1980 г. /време, през което Д. И. е бил курсант/ и от 05.07.1993 г. до 01.06.1998 г. /в сдружение „Българска фондация по кендо“/. В съдебното решение изрично е посочено, че правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 КСО има единствено директорът на ТП на НОИ, тъй като съдът не е инстанция по същество, поради което спорът не е разглеждан от ВАС по същество относно законосъобразността на Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на длъжностно лице по ПО.

В изпълнение на указанията на съда, с Решение № 2153-21-235 на директора на ТП на НОИ С.-град, е оставена без уважение жалбата на И. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. на длъжностно лице по ПО. Решението отново е обжалвано по съдебен ред, като с Решение № 26581 от 6.08.2025 г. на АССГ по адм. д. № 10138/2024 г. жалбата на И. е отхвърлена. Така постановеното съдебно решение е обжалвано пред ВАС, по което е образувано адм. дело № 11242/2025 г. по описа на съда. Към датата на постановяване на настоящото решение, делото е насрочено за открито съдебно заседание на 22.10.2026 г.

По делото се установи от фактическа страна, че Решение № 2153-21-9/15.01.2025 г., с което е възобновено производство по жалба вх. № 1012-21-217/23.02.2023 г. на Д. И. срещу Разпореждане № [ЕГН]/10 от 07.02.2023 г. (отказ за изменение на пенсията по чл.99, ал.1, т.1 КСО, поради непредставяне на нови доказателства за осигурителен стаж), с Решение № 36633/06.11.2025 г. на АССГ по адм. дело № 3930/2025 г. е отменено като издадено при липса на процесуални предпоставки за възобновяване на производството, доколкото спорът относно Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г. не е разрешен с влязъл в сила съдебен акт и преписката е върната на административния орган за ново произнасяне след разрешаване на спора относно продължителността на осигурителния стаж на Д. И., а именно след приключване на образуваното пред ВАС адм. дело № 11242/2025 г.

Предвид изложеното, се установява, че се касае за отменени на процесуално основание актове на горестоящия административен орган, постановени в контролното административно производство по чл.117 от КСО, като по същество спорът относно законосъобразността на Разпореждане № [ЕГН]/30.08.2021 г. и разпореждане № [ЕГН]/10 от 07.02.2023 г. не са разрешени, т.е. налице са висящи административни производства относно законосъобразността на разпорежданията за отпускане на пенсия и за отказ за изменение на пенсията по реда на чл. 99, ал. 1-9, т. 1 от КСО.

За да се претендира обезщетение от незаконосъобразен административен акт или от действия или бездействия на административен орган, трябва да е приключило административното производство по издаване на акта. Исковете за вреди, основани

на отменени административни актове, във връзка с които преписката е върната за решаване на административния орган, са предявени при все още неразрешен окончателно административноправен спор относно основното засегнато материално право на лицето, което твърди, че е претърпяло вреди. В този смисъл е и практиката на ВАС по аналогични случаи (адм. дело № 9675-2023 г. на ВАС).

Следва още да бъде посочено, че незаконосъобразно действие/бездействие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ на административен орган или длъжностно лице могат да бъдат само: фактическо действие, което е било предприето без правно основание - не е съществувал нормативен акт, който да постановява неговото извършване и фактическо бездействие - неизвършване на фактическо действие, което органът е бил длъжен да извърши въз основа на закон. Следователно, незаконосъобразно действие/бездействие по смисъла на чл.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правено действие, т.е. изискващо постановяване на административен акт. Доколкото при отпускане на лична пенсия осигурителният стаж се зачита въз основа на представените от заявителя на пенсия удостоверителни документи и пенсионният орган се произнася с нарочен административен акт - разпореждане за отпускане на пенсия, в случая не се касае за незаконосъобразно действие по см. на чл.1 от ЗОДОВ. В този смисъл в съдебната практика на ВАС е възприето становището, че действия/бездействия на органите и длъжностните лица, осъществявани в рамките на административните производства се контролират от съда- по повод обжалване-на съответните административни актове, слагащи край на тези производства. Д. И. се е възползвал от правото си да обжалва тези актове и те са били обект на съдебен контрол. Поради това тези действия и бездействия не могат да бъдат самостоятелно основание на искове с правно основания по чл.1 ЗОДОВ.

В случая е безспорно установено наличието на отменен като незаконосъобразен административен акт, който обаче не може да се приеме, по всички изложени съображения, че съставлява основание за ангажиране на отговорността на държавата за вреди, тъй като не разрешава правен спор, свързан с основателността на искането на ищеца за изменение на пенсията по реда на чл. 99, ал. 1-9, т. 1 от КСО.

По отношение на втората предпоставка следва да се установят реални претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в продължително психическо напрежение и тревожност, постоянна правна несигурност относно пенсионните му права, чувство на безпомощност пред администрацията, която не изпълнява съдебни указания и накърняване доверието му в държавните институции, които по делото не бяха доказани.

Както съдът изрично е указал в определението си от 15.04.2026 г. по делото, доказателствената тежест за установяване наличието на предпоставките за ангажиране на отговорността на държавата за вреди, е на ищеца /чл. 154, ал. 1 от

ГПК, вр.чл.1 44 от АПК/. Последното не бе изпълнено с ангажирания по делото разпита на свидетеля М. М.. Същата в съдебно заседание заявява, че ищецът е започнал да качва очно налягане, да качва и артериално налягане от всички притеснения със съдебните производства и е стигнал до лекарства, имал е изменение в поведението, нервност, особено в периодите, в които има дела и обжалване, както и че не знае дали е представляван от адвокат по тези производства.

Следва да се отчете, че показанията на свидетелката не могат да бъдат възприети като напълно безпристрастни, доколкото при разпита ѝ по делото се установява, че същата е живяла заедно с ищеца. Това обстоятелство обуславя наличие на близки лични отношения между свидетелката и страната, които са от естество да повлияят върху обективността на възприятията и възпроизвеждането на релевантните за спора факти. Поради това съдът намира, че свидетелските ѝ показания следва да бъдат ценени с необходимата критичност и съпоставени с останалия доказателствен материал по делото, като не следва да им бъде давана безусловна и пълна вяра единствено поради тяхното съществуване.

По делото не бяха представени медицински документи, удостоверяващи влошаване на здравословното състояние на ищеца. Не са налице доказателства, издадени от компетентен орган на медицинската експертиза, които да установяват наличие на повишено артериално налягане, назначено във връзка с това лечение или друго увреждане на здравословното му състояние. Събраните по делото свидетелски показания на свидетеля М. М. също не установяват по несъмнен начин наличието на пряка причинно-следствена връзка между отменените административни актове и твърденията от ищеца емоционални преживявания. От тях не може да се направи извод, че напрежението и тревожността са породени единствено и пряко от незаконосъобразните административни актове, а не се дължат на други житейски или обективни обстоятелства.

Недоказано е твърдението, че именно личната ангажираност в производствата е довела до влошаване на зрението, напрежение и стрес за ищеца. Видно от приетите по делото доказателства се установява, че Д. И. е ползвал квалифицирана правна помощ от адвокат, както в административните производства по обжалване, така и в съдебните производства. Ползването на адвокатска помощ е именно с цел гарантиране на правата и надлежно упражняване правото на защита от квалифициран представител, а не от лицето, което няма юридическо образование. В този смисъл, ползването на такава помощ дава увереност на представявания, че правата му ще бъдат надлежно защитени.

Неоснователно е твърдението на ответната страна, че при констатираната нередовност на трудовата книжка пенсионният орган е бил длъжен служебно да укаже и събере необходимите доказателства, като неизпълнението на това задължение довело до поредица от незаконосъобразни актове. Пенсионният орган е

длъжен да се произнесе по представените документи от заявителя на пенсията, в чиято тежест е да докаже че отговаря на изискванията за осигурителен стаж за придобиване на право и отпускане на съответния вид пенсия. По аргумент от чл.1, ал.5 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж служебно се събират документи само, ако могат да бъдат *„набавени служебно въз основа на документи, които са налични в НОН“* като се уведомява лицето, което в случая е било сторено с постановения отказ за отпускане на лична пенсия по заявление от 2018 г. Пенсионното производство, регламентирано в КСО и НПОС е специално и изключва прилагането на общия ред по АПК. Длъжностното лице работи само с удостоверителни документи, съгласно чл.40 от НПОС за доказване на стаж и доход и действа в условията на обвързана компетентност, тъй като дейността му е свързана с отпускане на средства от публичния фонд „Пенсии“ на ДОО, поради което се явява неоснователно твърдението, че Д. И. е бил *„лишен от правото на изслушване от служител в НОИ и даване на сведения по административното производство“*, с което били *„още повече задълбочавани ефектите от стреса“*, тъй като изслушването и даване на сведения биха били ирелевантни в производство, в което се изискват строго посочени от законодателя писмени удостоверителни документи.

Неоснователно и недоказано по делото е и твърдяното чувство за безпомощност пред администрацията, която според ищецът не изпълнявала съдебни указания. По делото е установено, че именно в изпълнение на указанията, дадени с Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС по адм. дело № 450/2024 г. е постановено Решение № 2153-21-235 на директора на ТП на НОИ С.-град, а изпълнението на решението е обвързано с приключване на висящото съдебно производство по административно дело № 11242/2025 г. по описа на ВАС. Наред с това, както бе посочено по-горе в настоящото решение, в мотивите на Решение № 9317/3.07.2024 г. на ВАС по адм. дело № 450/2024 г. липсва указание за зачитане на осигурителния стаж за спорните периоди, а указанията са единствено в изпълнение на процесуалноправни разпоредби. В тази връзка е изцяло необосновано твърдението в представената по делото от ищеца молба от 20.05.2026 г., в която се позовавал на тълкувателно решение на ОССК на ВАС, че *„администрацията продължава да поддържа незаконосъобразно поведение“*, с което необосновано се внушава продължителност на противоправно поведение. В случая незаконосъобразно поведение на административния орган поради незаконосъобразност на непризнатия стаж на ищеца не е установено към момента на устните състезания по делото.

Съдът не намира основание да се отклони от съдебната практика в горния смисъл, така Решение № 5681 от 31.05.2023г. по адм.д. №12008/2022г., III отд. на ВАС: *„Отмяната на административния акт и връщането му компетентния орган за ново произнасяне, не поражда право на обезщетение, тъй като към този момент няма завършен фактически състав за търсене на имуществена отговорност за*

вреди. Претендираните от лицето права се признават или отричат, със съответните правни последици, с влизане в сила на административния акт, с който органът решава въпроса по същество. Поради това искът за вреди от незаконосъобразна административна дейност може да се предяви след окончателното приключване на административното производство, ако реално има настъпили вреди в резултат на отложеното решаване на въпроса поради постановените при разглеждането на преписката незаконни актове. В този смисъл е решение № 8930/13.10.2022г. постановено по адм.д. 4028/2022 г. по описа на ВАС."

Неоснователна и недоказана е претенцията за постоянна правна несигурност относно пенсионните права на Д. И.. По делото е безспорно установено, че считано от 11.06.2021 г. на ищеца се изплаща лична пенсия за осигурителен стаж и възраст - правото му на пенсия е гарантирано и признато, като се касае за спор относно нейния размер.

В заключение съдът приема, че в хода на настоящото производство ищецът не доказва при условията на пълно и главно доказване, че в резултат на незаконосъобразните актове на административния орган е претърпял твърдените неимуществени вреди. Не се установи наличието на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 във връзка с чл. 4 от ЗОДОВ, и по-конкретно – пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между отменените административни актове и претендираните вреди. Поради това предявеният иск се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По отношение на претендираните съдебно-деловодни разноски за воденето на настоящото дело, съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 2 от ЗОДОВ, при изцяло отхвърлен иск съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. С оглед изхода на делото и своевременно направеното искане от процесуалния представител на Националния осигурителен институт за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в минимален размер, определен съобразно разпоредбата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, съдът намира, че в полза на ответника следва да бъде присъдена сумата от 130 лева или 66,47 евро.

Мотивиран от гореизложеното, Административен съд – София-град, I отделение, I2 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на Д. И. И., ЕГН: [ЕГН] срещу Национален осигурителен институт за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 2 000 лв. от незаконосъобразен акт – Разпореждане № [ЕГН] от 30.08.2021 г., както и от незаконосъобразен акт - Разпореждане № [ЕГН]/10/07.02.2023 г. като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Д. И. И., ЕГН: [ЕГН] да заплати на Национален осигурителен институт разноси в размер на 66.47 /шестдесет и шест евро и четиридесет и седем евро цента/ евро.

Решението може да се обжалва пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването на страните.

Съдия: